

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/37/2021
Identifikačné číslo spisu:	1319010410
Dátum vydania rozhodnutia:	23.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1319010410.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaníča, na neverejnom zasadnutí konanom 23. februára 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného W. X. a spol. pre zločin úverového podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvineného W. X. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/97/2019, z 25. februára 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. X. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 1T/13/2019, z 25. septembra 2019 boli obvinení W. X. a B. U. uznaní za vinných zo spáchania zločinu úverového podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustili na skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode podali dňa 18.02.2015 v pobočke F., F. žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru vo výške 25.000,- €, ku ktorej W. X. predložil fiktívne potvrdenie o príjme od zamestnávateľa O., so sídlom F., Česká republika, IČO: XXXXXXXXX, fiktívne mzdové listky, fiktívnu pracovnú zmluvu a fiktívny výpis z účtu č. XX-XXXXXXXXXX/XXXX vedeného v U., a B. U. ako spolužiadateľka predložila fiktívne potvrdenie o príjme od zamestnávateľa O., so sídlom F., IČO: XXXXXXXXX, Česká republika, fiktívnu pracovnú zmluvu, na základe čoho dňa 20.02.2015 uzatvorili ako spoludlžníci s veriteľom F., so sídlom Z., IČO: XXXXXXXXX Zmluvu o splátkovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 25.000,- €, ktorú sa zaviazali splácať v 103 mesačných splátkach po 375,76 €, ktorý im bol následne poskytnutý, pričom úver od počiatku riadne nesplácali, čím poškodenej F., so sídlom Z., IČO: XXXXXXXXX spôsobili škodu vo výške 25.000,- €.

Za to bol W. X. uložený podľa § 222 ods. 3, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov; pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. a)

Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku je obvinený (spoločne a nerozdielne s obvinenou B. U.) povinný nahradiť škodu poškodenej C., U., IČO: XXXXXXXXX, vo výške 23.496,72 eur. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd túto poškodenú spoločnosť, so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolaní zmienených obvinených rozhodol uznesením, sp. zn. 3To/97/2019, z 25. februára 2020 tak, že ich obe podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený W. X. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom obvinený namietal:

„Odsúdený odvolaním respektíve doplnením odvolania jednoznačne požadoval vypočúť v dotknutej trestnej veci svedkov, a to I., ktorý ho naviedol na spáchanie predmetného skutku, ktorý sa má volať L., ktorého priezvisko nepozná, pričom dávame do pozornosti, že bez tejto osoby by vôbec nedošlo k spáchaniu skutku, keďže táto osoba naviedla osobu odsúdeného s odsúdenou B. U. na spáchanie skutku a bol aj organizátor, bez ktorého by odsúdený s odsúdenou B. U. nemali k dispozícii doklady, ktoré predkladali v banke. Dávame do pozornosti rozsudok, v obsahu ktorého súd uviedol, že kognitívna výbava odsúdených je chudobnejšia a ide o jednoduché osoby. Nie je mysliteľné, aby osoby so zmysľaním na takejto úrovni dokázali naplánovať spáchanie skutku a najmä zabezpečiť doklady, ktoré predkladali v banke, a to fiktívne potvrdenie o príjme od zamestnávateľa, fiktívne mzdové lístky, fiktívnu pracovnú zmluvu a fiktívny výpis z účtu č. XX-XXXXXXXXXX/XXXX vedeného v U. Máme za to, že v tejto trestnej veci išlo o organizované naplánovanie skutku viacerými osobami, ktoré OČTK a ani súdy vôbec nevypátrali a nevypočuli, čo bolo podľa nášho názoru najpodstatnejšie, aby táto skupina nefungovala ďalej a nepáchala ďalšiu trestnú činnosť. OČTK a súdy vôbec nevyklúčili, že odsúdený s odsúdenou B. U. boli tzv. biele kone, pričom navyš tak, ako to uviedol pracovník banky Ing. U. F., finančný poradca F., je možné, že obvinení sa dostavili s Z. X., o ktorej už vypovedal v prípade klienta F.. Odsúdený sa domnieva, že práve L. M., ktorého odsúdení opoznali v rámci rekognície, spolu so ženou, ktorá bola s L. M. a ktorá ich s L. M. sprevádzala pri odchode z banky, mohla byť aj Z. X., pričom tieto dve osoby spolu s I. s menom L., ktorý bol najvyššie v hierarchii skupiny, mali tvoriť skupinu, ktorá všetko naplánovala, vyhotovila dokumenty, ktoré boli predkladané v banke a v neposlednom rade mali aj koordinovať celú činnosť s pracovníkmi banky. Odsúdený pri odovzdávaní peňazí I. s menom L. bol svedkom toho, že táto osoba ich rozdelila a oddelenú časť dala osobe ženského pohlavia, ktorá bola s osobou L. M., pričom táto žena mala odniesť a odovzdať túto časť peňazí nejakému pracovníkovi banky za vybavenie úveru.

Na základe vyššie uvedeného nám nie je zrejmé, prečo sa od začiatku trestného konania OČTK nezaoberali osobou, ktorá na celé konanie odsúdeného naviedla a využila ako tzv. bieleho koňa. Taktiež nám nie je zrejmé, keďže z fotodokumentácie z kamerových záznamov z 20. februára 2015 v čase o 15:50 hod. vyplýva, že v uvedenom čase sa v priestoroch banky počas prítomnosti obžalovaných nachádzala aj osoba stotožnená ako L. M., ktorého obžalovaný X. opoznal v rámci rekognície dňa 2. novembra 2018 ako osobu, ktorá mu bola predstavená ako L. spolu so ženou, ktorá s ním a B. U. bola v banke vybavovať úver. Prečo OČTK a súdy nevypočuli L. M. a ženu, ktorá bola s ním, prostredníctvom ktorých sa OČTK a súdy mohli dostať k organizátorovi, t. j. osobe I. s menom L.. Zároveň sa OČTK a súdy mohli dopracovať k možným prepojeniam na osoby v banke, ktoré napomáhali k schváleniu úveru. Z odvolania je zrejmé, že odsúdený taktiež žiadal o výsluch všetkých pracovníkov banky, ktorí s ním prišli do styku v rámci poskytovania úveru a nie len niektorých, ktorí už boli vypočutí.

Odsúdený sa v konaní pred odvolacím súdom snažil poukázať na skutočnosť, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby v zmysle § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a na skutočnosť, že súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktoré jednoznačne porušené boli, keďže sa nevypočul v priebehu celého trestného konania organizátor, návodca a osoby ktoré napomáhali k spáchaniu trestného činu.

V neposlednom rade odsúdený poukazuje na skutočnosť, že pri naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu sa vyžaduje úmysel, pričom odsúdený vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní dňa 25. septembra 2019 uviedol, že sa necíti byť vinný, pričom dokumenty, ktoré mu dal dotknutý I. menom L. nečítal, lebo táto osoba ho ubezpečila, že to nemusí čítať. Taktiež s poukazom na odôvodnenie rozsudku ohľadom úvah súdu o chudobnej kognitívnej výbave odsúdeného a odsúdenej B. U. je zrejmé, že u nich jednak absentovala možnosť zabezpečenia dokumentov, bez ktorých by sa nikdy tohto skutku nedopustili a hlavne u nich chýba úmysel, keďže nevykonávali skutok v úmysle dopustiť sa trestného činu úverového podvodu, a to aj v tej súvislosti, že predmetný I. menom L. odsúdeného a odsúdenú B. U. ubezpečil, že im bude poskytovať jednotlivé splátky, ktoré by títo následne poukazovali banke.

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že odvolací súd vyššie uvedeným konaním naplnil dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to porušenie práva na obhajobu, keďže súd nevypočul osoby, ktoré mohli vnieť do celej veci iný rozmer a v konečnom dôsledku počas zákonného priebehu trestného konania mohlo dôjsť aj k uloženiu iného trestu odsúdenému.

V tejto súvislosti je potrebné i upozorniť na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu vo vzťahu k povinnosti riadneho odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (viď uznesenie Ústavného súdu SR z 3. júla 2003 pod sp. zn. IV. ÚS 115/03). Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a významné (viď nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06, zo 6. júna 2007). Z citovaných rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšia daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (viď. III. ÚS 486/2011, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Poukazujúc na vyššie uvedené dôvody máme za to, že dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave trpí vadami podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto sa odsúdený v konečnom dôsledku domáha, aby dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/97/2019, z 25. februára 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie".

K dovolaniu využijúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku sa vyjadril prokurátor, a síce v podstate nasledovne:

„Mám za to, že dovolanie odsúdeného nie je dôvodné, preto skutočnosti uvedené obhajcom odsúdeného v dovolaní nezakladajú dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom dovolateľ v dovolaní v zásade uvádza identické dôvody, ktoré uplatnil už v odvolaní.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa dovolateľa malo vo veci dôjsť k porušeniu práva na obhajobu tým, že súd nevypočul osoby, ktoré mohli vnieť do celej veci iný rozmer a v konečnom dôsledku počas zákonného priebehu trestného konania mohlo dôjsť aj k uloženiu iného trestu odsúdenému.

V prvom prípade nie je možné hovoriť o porušení práva na obhajobu, pretože je všeobecne známe, že obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to z toho dôvodu, že by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pokiaľ sa jedná o dovolací dôvod založený dovolateľom v tom smere, že odsúdenému nebolo umožnené v priebehu celého trestného konania, aby boli vypočutí organizátor, návodca a ďalšie osoby, ktoré napomáhali k spáchaniu trestného činu (L. M., žena, ktorá mala s odsúdením a B. U. vybavovať úver, I. s menom L. a všetci pracovníci banky), uvádzam, že súd prvého stupňa ako i odvolací súd sa s týmito druhom námietok prezentovaných odsúdeným v priebehu celého trestného konania jednoznačne

vysporiadali. Poukazujem pri tom na odôvodnenie tak rozsudku Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 1T/13/2019, z 25. septembra 2019 ako aj na odôvodnenie rozsudok odvolacieho súdu - Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/97/2019, z 25. februára 2020, ktorý podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obžalovaných W. X. a B. U. zamietol. Odvolací súd (ako aj súd prvého stupňa) sa v odôvodnení jednoznačne vysporiadali s dôvodmi, pre ktoré nebolo potrebné v konaní vypočúť ďalšie osoby navrhované odsúdeným. Poukazujem, že v konaní pred súdom boli vypočutí W. X. i B. U., svedkyňa JUDr. X. X., svedok L. K. (splnomocnený zástupca poškodenej spoločnosti C.), svedok Ing. U. F. (finančný poradca v F.), svedok X. B. (konateľ spoločnosti O.), súd na hlavnom pojednávaní oboznámil s relevantnými listinnými dôkazmi. Na základe takto vykonaného dokazovania mali súdy jednoznačne preukázaný priebeh skutkového deja, o ktorom nevznikli žiadne pochybnosti a ani potreba vykonať dokazovanie ďalších osôb.

Z uvedených dôvodov navrhujem dovolanie odsúdeného W. X., podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. Pavla Krajčírika odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Najvyšší poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie".

Čo sa týka viazanosti odvolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c)

Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Vyššie podrobne opisovaná zásada obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ako obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v

jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného W. X. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval vecne (nie však relevantne), že k porušeniu práva na obhajobu malo dôjsť tým, lebo súd nevypočul osoby, ktoré mohli vnieť do jeho veci nový rozmer. Obvinenému nemalo byť v priebehu celého trestného konania umožnené, aby boli vypočutí organizátor, návodca a ďalšie osoby, ktoré napomáhali k spáchaniu trestného činu, konkrétne majú na mysli L. M., ženu, ktorá mala s ním a spoluobvinenou B. U. vybavovať úver, I. menom L. a pracovníkov banky.

Na tomto mieste je ku namietanému potrebné uviesť najprv to, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať, alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania okresného súdu z 25. septembra 2019 okrem iného ale vyplýva, že žiadne návrhy na doplnenia dokazovania obvinený nevzniesol (č. l. 240 spisu). Až následne v odvolaní obvinený namietal (aj to len veľmi všeobecne, nad čím sa dovolací súd pristaví nižšie), že neboli vypočutí hlavní aktéri z banky a ani ostatní. V spojitosti s tým, že to obvinený predtým nenavrhol, nie je doteraz najvyššiemu súdu známe, ako mal prísť k názoru, že mu v priebehu trestného konania nebolo umožnené, aby ním označené osoby boli vypočuté.

Pokiaľ potom ide o namietané zo strany obvineného, je potrebné uviesť, že tak súd prvého stupňa ako i súd odvolací sa v podstate už z povahy vlastnej iniciatívy jednoznačným spôsobom vysporiadali, prečo nebolo potrebné v konaní vypočuť ďalšie osoby. Dovolací súd v tomto smere bližšie odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa (konkrétne na str. 7 a nasl.), s ktorým sa ako vecne i zákonne správnym v úplnostiach stotožnil. To zároveň platí aj o odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (str. 3 a nasl.). Oba súdy sa tak vyjadrili jasne, zrozumiteľne a presvedčivo.

V konaní pred okresným súdom boli vypočutí obvinený W. X. i obvinená B. U. [menovaná na hlavnom

pojednávaniu dokonca urobila vyhlásenie o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], svedkovia JUDr. X. X., L. K., Ing. U. F. (mimochodom pracovník banky) a X. B.. Súd ďalej oboznámil relevantné listinné dôkazy súvisiace s poskytnutým úverom. Na základe uvedeného zjavne bol preukázaný priebeh skutku, o ktorom nevznikli žiadne pochybnosti a logicky tak ani potreba vykonania výsluchov ďalších osôb.

Nad rámec potrebného pre rozhodnutie vo veci samej ešte najvyšší súd cituje dôvodenie okresného súdu na str. 9 rozsudku: „Napriek tomu, že v danej veci po vykonaní dokazovania nie je možné vylúčiť hypotézu, že sa v danom prípade koná v osobe obžalovaných o tzv. biele kone, súd považuje za potrebné zdôrazniť, že konanie obžalovaných, bez ohľadu na to, či konali „na vlastnú päsť“, alebo svoje protiprávne konanie koordinovali aj s ďalšími osobami, vykazuje najmä vzhľadom na výšku spôsobenej škody vyššiu mieru závažnosti. Boli to totiž práve obžalovaní, bez ktorých súčinnosti v konečnej fáze by nebolo možné predmetný úverový podvod úspešne zrealizovať“. Aj odvolací súd dospel na str. 4 svojho rozhodnutia k rovnakému záveru, že vykonaným dokazovaním „bolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že obžalovaný W. X. vedome a cielene predložil banke pracovnú zmluvu a ďalšie podklady, hoci vedel, že nezodpovedajú skutočnosti, v dôsledku čoho mu bol poskytnutý úver vo výške 25.000 €“.

Z hľadiska záverov o vyvedení trestnej zodpovednosti sa aj najvyššiemu súdu javí, že nie je podstatné, či ho mal na to viesť I. L. alebo niekto iný. Bez obvineného (-ých) by totižto nebolo možné predmetný úverový podvod úspešne zrealizovať a ani účasť iných osôb by za daného skutkového stavu nemala podstatný vplyv na závery o vine. V tomto smere je však najvyšší súd, vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod, viazaný skutkovými zisteniami súdov a nie je oprávnený skúmať správnosť právnej kvalifikácie ako takej.

Ako teda už bolo uvedené, zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a nevykonanie ďalších dôkazov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Najvyšší súd v tejto súvislosti úplným záverom poznamenáva, že by sa dalo vôbec polemizovať nad tým, či by namietané obvineným bolo možné považovať za uplatňované najneskôr v odvolacom konaní, keď ako už skôr uvádza dovolací súd, obvinený v odvolaní iba veľmi stroho uviedol, že „neboli vypočutí všetci aktéri z banky“. V dôsledku nedodržania zákonnej koncentrácie jej použitia (tzv. námietkový „stopstav“ - vid' § 371 ods. 4 Trestného poriadku) by sa jej naplnenia z právneho hľadiska obvinený nemohol účinne domáhať v podanom dovolaní. Napriek tomu ju však pre úplnosť dovolací súd podrobil vecnému prieskumu tak, ako je vyjadrené v predchádzajúcich odsekoch a v prospech obvineného sa touto otázkou ďalej nezaoberal.

Zo zmieneného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodu dovolania namietaného obvineným rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.